

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

29 12 2021 р.

м. Київ

№ 1459

Про затвердження стандарту
вищої освіти зі спеціальності
205 Лісове господарство
для третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти

На виконання частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», підпункту 12 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 року № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30 квітня 2020 року № 584),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт вищої освіти зі спеціальності 205 Лісове господарство галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що додається.

2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2022/2023 навчального року.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Вітренка А.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
від 29.12.2021 р. № 1459

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Третій (освітньо-науковий) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Доктор філософії
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 20 Аграрні науки та продовольство
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 205 Лісове господарство
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2021**

I Преамбула

Стандарт вищої освіти (далі Стандарт) третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії, галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство, спеціальність 205 Лісове господарство, затверджений та введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 29.12.2021 р. № 1459.

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 205 Лісове господарство Науково-методичної комісії № 11 сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

Миклуш Степан Іванович – доктор сільськогосподарських наук, професор, директор Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства Національного лісотехнічного університету України;

Миرونюк Віктор Валентинович – доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри таксації лісу і лісового менеджменту Науково-дослідного інституту лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Турко Василь Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри лісівництва, лісових культур та таксації лісу Поліського національного університету.

Фахівці, залучені до розроблення стандарту:

Криницький Григорій Томкович – доктор біологічних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного лісотехнічного університету України;

Лакида Петро Іванович – доктор сільськогосподарських наук, професор, директор навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 205 Лісове господарство Науково-методичної комісії 10 сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 10.12.2019 № 3.

Стандарт розглянуто та схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 17.12.2019 № 6.

Фахову експертизу проводили:

Пастернак Володимир Петрович – доктор сільськогосподарських наук; професор, провідний науковий співробітник Українського ордена «Знак Пошани» науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації імені Г. М. Висоцького;

Лицур Ігор Миколайович – доктор економічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу методології сталого розвитку ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку» НАН України;

Ірклієнко Сергій Петрович – кандидат сільськогосподарських наук, директор Українського центру підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства.

Методичну експертизу проводили:

Сікорська Ірина Миколаївна – кандидат наук з державного управління, доцент, керівник відділу міжнародних зв'язків Донецького державного університету управління (м. Маріуполь) ;

Калашнікова Світлана Андріївна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, радник при дирекції Інституту вищої освіти НАПН України.

Стандарт розглянуто Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень та пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 205 Лісове господарство Науково-методичної комісії 10 сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 28.10.2021 №4.

Стандарт погоджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, протокол від 14-15.12.2021 р. № 19.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Форми здобуття освіти	Очна (денна, вечірня), заочна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з лісового господарства
Професійна (ї) кваліфікація (ї)	
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Доктор філософії Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність – 205 Лісове господарство
Додаткові вимоги до правил прийому	
Опис предметної області	<p><i>Об'єкт вивчення та/або діяльності:</i> розвиток лісових екосистем, формування насаджень, лісові ресурси, лісове та/або мисливське господарство.</p> <p><i>Цілі навчання</i> – набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі лісового та/або мисливського господарства, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p><i>Теоретичний зміст</i> предметної області становлять поняття, наукові концепції, теорії, категорії і принципи організації та ведення лісового і мисливського господарства.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> методи планування і проведення експериментальних досліджень, збору даних, статистичні методи аналізу даних, методи комп'ютерного моделювання, методики оцінки росту і продуктивності лісових насаджень та їх компонентів, технології вирощування, інвентаризації та використання лісових ресурсів, сучасні цифрові технології.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> інформаційно-аналітичні інструменти, інформаційні системи та спеціалізоване програмне забезпечення.</p>
Академічні права випускників	Можливість здобуття наукового ступеня доктор наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
Працевлаштування випускників	працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах

	вищої освіти, інженерних, експертних, аналітичних тощо посадах у дослідницьких і проектних установах та підрозділах підприємств лісової галузі, посадах наукових консультантів в органах влади, установах та організаціях.
--	--

III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання

Для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії можуть вступати особи, що здобули освітній ступінь магістра.

Програма фахових вступних випробувань для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями повинна передбачати перевірку набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 205 Лісове господарство для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня доктора філософії

Освітньо-наукова програма складається з освітньої та наукової складових. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі) становить чотири роки. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС.

V Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	ІК1. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у лісовому секторі економіки, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми лісової галузі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК01. Здатність продукувати нові ідеї, гіпотези, стратегії, виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання щодо відтворення, оцінювання, збереження та раціонального використання лісових ресурсів й публікувати результати у провідних

	<p>наукових виданнях.</p> <p>СК02. Здатність застосувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень лісового господарства, цифрові технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.</p> <p>СК03. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проєкти у сфері лісового господарства та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство під час їх реалізації.</p> <p>СК04. Здатність до наукової дискусії та системного порівняння одержаних наукових результатів із сучасним доробком лісівничої науки на національному та міжнародному рівнях.</p> <p>СК05. Здатність критично аналізувати та оцінювати сучасний стан, тенденції розвитку й інституційні засади функціонування національного лісового господарства та формувати фахову експертну думку з відповідних проблем.</p> <p>СК06. Здатність впроваджувати власні наукові розробки в освітню діяльність та практику лісгосподарського виробництва й охорони довкілля.</p> <p>СК07. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового господарства, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>СК08. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p>
--	--

VI Нормативний зміст підготовки докторів філософії, сформульований у термінах результатів навчання

РН01. Передові концептуальні та методологічні знання з лісового господарства і на межі галузей знань, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні сучасних світових досягнень з відповідного напрямку, для отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Аналізувати наукові та прикладні проблеми лісового господарства і результати досліджень, а також вести фахову роз'яснювальну роботу щодо ведення лісового господарства з-поміж представників громадськості.

РН03. Використовувати сучасні інструменти та технології пошуку, оброблення та аналізу інформації з проблем лісового господарства, зокрема статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН04. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження у галузі лісового господарства та дотичних міждисциплінарних

напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм академічної доброчесності.

РН05. Глибоко розуміти та використовувати основні принципи і методи лісівничих наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у галузі лісового господарства й у викладацькій практиці, застосовувати загальні принципи відтворення лісів й комплексного використання лісових ресурсів на засадах наближеного до природи лісівництва та сталого розвитку лісового господарства для розв'язання комплексних проблем лісового господарства.

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми лісового господарства державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН07. Розробляти і виконувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають змогу переосмислити існуючі та створити нові цілісні знання та/або професійні практики та розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми лісового господарства з урахуванням технічних, економічних, правових, екологічних та етичних аспектів.

РН08. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

РН09. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

VII Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері лісового господарства або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи).</p>
Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)	

VIII Вимоги до створення міждисциплінарних освітньо-наукових програм (у стандартах магістра та доктора філософії)

Для міждисциплінарних освітньо-наукових програм для зазначення спеціальності 205 Лісове господарство в освітній кваліфікації необхідно забезпечити набуття здобувачами третього рівня вищої освіти ЗК01 та ЗК04 загальних компетентностей та СК01-СК05 спеціальних компетентностей й результатів навчання РН01- РН03, РН05, РН07 та РН08.

IX Вимоги професійних стандартів у разі їх наявності

Професійного стандарту немає

X Додаткові вимоги до організації освітнього процесу для освітніх програм з підготовки фахівців для професій, для яких запроваджене додаткове регулювання (за необхідності)

Додаткове регулювання не запроваджено.

XI Додаткові вимоги до структури освітніх програм, необхідних для доступу до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання (за необхідності)

Додаткове регулювання не запроваджено.

XII Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти

1. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту». URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];

2. Закон України від 05.09.2017 «Про освіту». URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>];

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>];

5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>];

6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 ДК 003:2010./ URL : <http://www.dk003.com>];

7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) від 23.03.2016 р. № 261. URL :

[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text\]](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text)

8. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 № 584);

9. Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.12.2018 р. № 1342 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/205-lisove-gospodarstvo-bakalavr.pdf>;

10. Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.01.2021 р. № 15 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство» для другого (магістерського) рівня вищої освіти».

Генеральний директор директорату
фахової передвищої, вищої освіти

Олег ШАРОВ

Пояснювальна записка

Стандарт вищої освіти містить вимоги до освітніх програм підготовки докторів філософії за спеціальністю 205 Лісове господарство стосовно:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня доктора філософії зі спеціальності 205 Лісове господарство;
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою та результатів їх навчання;
- переліку обов’язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти;
- вимог до створення міждисциплінарних освітньо-наукових програм;

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають Закону України «Про вищу освіту», Національній рамці кваліфікацій та Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р № 261.

Заклад вищої освіти (наукова установа) самостійно визначає перелік дисциплін та інших видів освітньої та наукової діяльності, необхідний для задоволення визначених Стандартом вимог.

Наведений в Стандарті перелік компетентностей і результатів навчання не є вичерпним. Заклади вищої освіти (наукові установи) під час формування освітніх програм можуть зазначати додаткові вимоги до компетентностей і програмних результатів навчання. Заклади вищої освіти (наукові установи) мають право використовувати власні формулювання спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, забезпечуючи при цьому, щоб сукупність вимог освітньої програми повністю охоплювала всі вимоги стандарту.

Таблиця 1 показує відповідність визначених Стандартом компетентностей НРК. У таблиці 2 наведено відповідність результатів навчання компетентностям.

Рекомендовані джерела

1. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf];
2. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL : <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf>];
3. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО). URL : http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf];
4. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011. URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>];
5. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г) 2013. URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard->

[classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf](#)];

6. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. URL : <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsehu.html?download=82:bolonskyi-protsehu-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych&start=80>

7. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL : <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsehu.html?download=88:rozvytok-systemy-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity-ukrainy&start=80>

8. Захарченко В.М., Луговий В.І., Рашкевич Ю.М., Таланова Ж.В. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації. Київ, 2014. 120 с. URL : <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsehu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohram-metodychni-rekomendatsii&start=80>

